BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

ĐỀ CHÍNH THỰC

ĐÁP ÁN - THANG ĐIỂM ĐỀ THI TUYỂN SINH ĐẠI HỌC NĂM 2012 Môn: NGỮ VĂN; Khối: D

(Đáp án - Thang điểm có 04 trang)

	Nội dung	
	Hoàn cảnh diễn ra việc Mị nhìn thấy dòng nước mắt của A Phủ; ý nghĩa của sự việc ấy đối với tâm lí của nhân vật Mị	2,0
1.	Hoàn cảnh diễn ra sự việc Mị nhìn thấy dòng nước mắt của A Phủ (1,0 điểm)	
	- Do sơ ý để hổ bắt mất bò, A Phủ bị thống lí Pá Tra trói đứng, bỏ mặc cho đói rét suốt mấy đêm liền giữa kì sương muối khắc nghiệt ở Hồng Ngài; còn Mị sau bao năm bị đày đọa cùng cực cũng đã trở nên chai lì. Những đêm trước, tuy vẫn trở dậy thổi lửa, hơ tay, nhìn thấy A Phủ bị trói nhưng Mị chỉ dửng dưng, vô cảm.	0,5
	- Đêm ấy, trong nỗi bất lực, bế tắc và hoàn toàn tuyệt vọng, A Phủ đã khóc; đúng lúc đó, Mị nhìn sang và bắt gặp dòng nước mắt của A Phủ.	0,5
2.	Ý nghĩa của sự việc đối với tâm lí của nhân vật Mị (1,0 điểm)	
	- Việc nhìn thấy dòng nước mắt của A Phủ là khởi đầu cho sự thay đổi lớn trong tâm lí của Mị; Mị nhớ lại lần cũng bị hành hạ như thế, mà xót xa thương mình; từ đó đồng cảm với nỗi đơn độc và tuyệt vọng của A Phủ.	0,5
	- Từ mối đồng cảm ấy, Mị càng hiểu sâu sắc hơn sự độc ác của cha con thống lí Pá Tra, thấy rõ sự nguy khốn vô lí đang ập xuống A Phủ; lòng trắc ẩn của người phụ nữ phút chốc thức dậy đã đem lại sức mạnh cho Mị, khiến Mị dám liều mình cứu A Phủ.	0,5
	Trình bày suy nghĩ về ý kiến: Ngưỡng mộ thần tượng là một nét đẹp văn hóa, nhưng mê muội thần tượng là một thảm họa	3,0
1.	Giải thích ý kiến (0,5 điểm)	
	 Ngưỡng mộ thần tượng là sự tôn kính, mến phục nồng nhiệt dành cho những đối tượng được xem là hình mẫu lí tưởng hoặc có quyền năng đặc biệt, có sức cuốn hút mạnh mẽ đối với cá nhân hay cộng đồng; mê muội thần tượng là sự say mê, tôn sùng một cách mù quáng, thiếu tỉnh táo trước thần tượng. Về nội dung, ý kiến này đề cập đến tính hai mặt của việc say mê thần tượng: nếu ngưỡng mộ đúng mức là tích cực, thì ngưỡng mộ quá mức là tiêu cực và có thể còn gây ra hậu quả khôn lường. 	0,5
2.	Bàn luận về ý kiến (2,0 điểm)	
	- Ngưỡng mộ thần tượng là một nét đẹp văn hóa (1,0 điểm):	
	+ Ngưỡng mộ thần tượng thể hiện nhu cầu văn hóa cao của con người: nhu cầu được sống trong những tình cảm cao cả, nồng nhiệt; nhu cầu được hướng tới, vươn tới những tầm cao, những đỉnh cao sáng giá của đời sống.	0,5
	1.	 1. Hoàn cảnh diễn ra sự việc Mị nhìn thấy dòng nước mắt của A Phủ (1,0 điểm) - Do sơ ý để hổ bất mất bỏ, A Phủ bị thống lí Pá Tra trói đứng, bỏ mặc cho đói rét suốt mấy đem liền giữa kì sương muối khắc nghiệt ở Hồng Ngài; còn Mị sau bao năm bị đày đọa cùng cực cũng đã trở nên chai lì. Những đểm trước, tuy vẫn trở dây thổi lữa, hơ tay, nhìn thấy A Phủ bị trói nhưng Mị chỉ đừng dưng, vô cảm. - Dêm ấy, trong nỗi bất lực, bế tắc và hoàn toàn tuyệt vọng, A Phủ đã khóc; đúng lúc đó, Mị nhìn sang và bắt gặp dòng nước mắt của A Phủ. 2. Ý nghĩa của sự việc đối với tâm lí của nhân vật Mị (1,0 điểm) - Việc nhìn thấy dòng nước mắt của A Phủ là khởi đầu cho sự thay đổi lớn trong tâm lí của Mị; Mị nhớ lại lần cũng bị hành hạ như thế, mà xót xa thương mình; từ đỏ đồng cảm với nỗi đơn độc và tuyệt vọng của A Phủ. - Từ mối đồng cảm ấy, Mị càng hiểu sâu sắc hơn sự độc ác của cha con thống lí Pá Tra, thấy rõ sự nguy khốn vô lí đạng ập xuống A Phủ; lòng trác ấn của người phụ nữ phút chốc thức dậy đã đem lại sức mạnh cho Mị, khiến Mị dám liều minh cứu A Phủ. Trình bày suy nghĩ về ý kiến: Ngưỡng mộ thần tượng là một nét đẹp văn hóa, nhưng mê muội thần tượng là một thâm họa 1. Giải thích ý kiến (0,5 điểm) - Ngưỡng mộ thần tượng là sự tôn kính, mến phục nồng nhiệt dành cho những đổi tượng được xem là hình mẫu lí tưởng hoặc có quyền năng đặc biệt, có sức cuốn hút mạnh mẽ đối với cá nhân hay cộng đồng; mê muội thần tượng là sự say mê, tôn sùng một cách mù quáng, thiếu tinh táo trước thần tượng. - Về nội dung, ý kiến này đề cập đến tính hai mặt của việc say mê thần tượng: nếu ngưỡng mộ đúng mức là tích cực, thì ngưỡng mộ quá mức là tiêu cực và có thể côn gây ra hậu quả khôn lượng. 2. Bàn luận về ý kiến (2,0 điểm) - Ngưỡng mộ thần tượng là một nét đẹp văn hóa (1,0 điểm): + Ngưỡng mộ thần tượng thể hiện nhu cầu văn hóa cao của con người: nhu cầu được sống trong những tình cảm cao câ, nồng nhiệt; nhu cầu được hướng tới,

Câu	Ý	Nội dung	
		+ Ngưỡng mộ thần tượng là một ứng xử văn hóa, biểu hiện ở các phương diện: thái độ trân trọng mến phục; hành động tôn vinh cổ vũ; ngôn ngữ ca ngợi tán dương.	0,5
		- Mê muội thần tượng là một thảm họa (1,0 điểm):	
		+ Mê muội thần tượng là trạng thái mù quáng trong nhận thức, thái quá trong tình cảm, không còn khả năng suy xét, phân biệt đúng sai, lẫn lộn về giá trị; mê muội thần tượng còn dẫn đến hành động sai lầm quá khích, gây ra những hậu quả tệ hại cho bản thân và xã hội.	0,5
		+ Việc mù quáng chạy theo thần tượng hay khuyếch trương thần tượng quá mức đều là biểu hiện của sự mê muội thần tượng, đều là những thái độ và ứng xử thiếu lành mạnh, thậm chí thiếu văn hóa, có thể gây ra những hậu quả khôn lường.	0,5
	3.	Bài học nhận thức và hành động (0,5 điểm)	
		- Cần có nhận thức đúng đắn về việc ngưỡng mộ thần tượng và lường được những hậu quả của sự mê muội để có thái độ và cách ứng xử phù hợp, làm cho tâm hồn phong phú hơn, nâng tầm văn hóa cho bản thân, từ đó phấn đấu vươn tới những tầm cao của đời sống.	0,5
		- Biết chế ngự những cảm xúc say mê thái quá trước thần tượng, không chạy theo thần tượng một cách mù quáng; phê phán mọi biểu hiện mê muội thần tượng trong cuộc sống hàng ngày, trước hết là trong học đường.	0,5
3.a		Cảm nhận về ý nghĩa của kết thúc truyện ngắn Chi $Phèo$ của Nam Cao và truyện ngắn $V\phi$ $nhặt$ của Kim Lân	5,0
	1.	Vài nét về tác giả, tác phẩm (0,5 điểm)	
		 Nam Cao là một nhà nhân đạo lớn, một ngòi bút hiện thực xuất sắc, một bậc thầy về nghệ thuật truyện ngắn; sáng tác mang triết lí nhân sinh sâu sắc. <i>Chí Phèo</i> là đỉnh cao trong sự nghiệp của Nam Cao; truyện có kết thúc độc đáo, tô đậm được chủ đề tư tưởng của tác phẩm. Kim Lân là nhà văn có sở trường về truyện ngắn; chuyên viết về nông thôn và đời sống của người dân nghèo với ngòi bút đôn hậu và hóm hỉnh. <i>Vợ nhặt</i> là truyện ngắn tiêu biểu của Kim Lân; kết thúc truyện đặc sắc, khắc sâu được chủ đề 	0,5
		tư tưởng của tác phẩm.	
	2.	Về ý nghĩa của kết thúc truyện ngắn <i>Chí Phèo</i> (2,0 điểm)	
		 - Ý nghĩa nội dung (1,0 điểm): + "Cái lò gạch cũ" vốn là nơi Chí Phèo bị bỏ rơi lúc lọt lòng, giờ đây khi Chí Phèo vừa chết lại xuất hiện trong ý nghĩ của thị Nở ở kết thúc truyện, đã gợi ra được sự quẩn quanh, bế tắc trong tấn bi kịch tha hóa và bị cự tuyệt quyền sống lương thiện của người nông dân. 	0,5
		+ Kết thúc truyện thể hiện tư tưởng nhân đạo sâu sắc của Nam Cao: đồng cảm với nỗi thống khổ của người nông dân dưới ách thống trị tàn bạo của bọn địa chủ phong kiến, trân trọng khát vọng được sống lương thiện của họ.	0,5

Câu	Ý	Nội dung	
		 - Ý nghĩa nghệ thuật (1,0 điểm): + Truyện kết thúc bằng cách lặp lại hình ảnh ở phần mở đầu tạo nên kết cấu đầu cuối tương ứng gợi ra vòng tròn luẩn quẩn của thân phận Chí Phèo, giúp tô đậm chủ đề tư tưởng: cuộc đời Chí Phèo tuy kết thúc nhưng tấn bi kịch Chí Phèo sẽ vẫn còn tiếp diễn. 	0,5
		+ Kết thúc truyện vừa khép vừa mở dành nhiều khoảng trống cho người đọc tưởng tượng và suy ngẫm, tạo ra được dư âm sâu bền đối với sự tiếp nhận.	0,5
	3.	Về ý nghĩa của kết thúc truyện ngắn <i>Vợ nhặt</i> (2,0 điểm)	
		- Ý nghĩa nội dung (1,0 điểm):	
		+ Hình ảnh "đám người đói và lá cờ đỏ" hiện lên trong tâm trí Tràng vừa gợi ra cảnh ngộ đói khát thê thảm vừa gợi ra những tín hiệu của cuộc cách mạng, cả hai đều là những nét chân thực trong bức tranh đời sống lúc bấy giờ.	0,5
		+ Kết thúc truyện góp phần thể hiện tư tưởng nhân đạo của Kim Lân: trân trọng niềm khát vọng sống ngay bên bờ vực cái chết của người lao động nghèo; niềm tin bất diệt vào tương lai tươi sáng.	0,5
		- Ý nghĩa nghệ thuật (1,0 điểm):	
		+ Hình ảnh dùng để kết thúc truyện là triển vọng sáng sủa của hiện thực tăm tối, đó là tương lai đang nảy sinh trong hiện tại, vì thế nó quyết định đến âm hưởng lạc quan chung của câu chuyện.	0,5
		+ Đây là kiểu kết thúc mở giúp thể hiện xu hướng vận động tích cực của cuộc sống được mô tả trong toàn bộ câu chuyện; dành khoảng trống cho người đọc suy tưởng, phán đoán.	0,5
	4.	Về sự tương đồng và khác biệt của hai kết thúc truyện (0,5 điểm)	
		- <i>Tương đồng</i> : Hai kết thúc truyện cùng phản ánh hiện thực tăm tối của con người trước Cách mạng tháng Tám; cùng góp phần thể hiện tư tưởng nhân đạo của mỗi nhà văn; cùng là những kết thúc có tính mở, giàu sức gợi.	0,5
		- <i>Khác biệt</i> : Kết thúc truyện <i>Chí Phèo</i> phản ánh hiện thực luẩn quẩn, bế tắc của người nông dân lao động, được thể hiện qua kết cấu đầu cuối tương ứng hàm ý tương lai sẽ chỉ là sự lặp lại của hiện tại; kết thúc truyện <i>Vợ nhặt</i> phản ánh xu hướng vận động tất yếu của số phận con người, được thể hiện qua kết cấu đối lập hàm ý tương lai sẽ mở lối cho hiện tại.	
3.b		Cảm nhận về hình ảnh tạo vật thiên nhiên và tâm trạng của nhân vật trữ tình trong đoạn thơ của bài <i>Tràng giang</i>	5,0
	1.	Vài nét về tác giả, tác phẩm (0,5 điểm)	
		 - Huy Cận là nhà thơ lớn của phong trào Thơ mới; hồn thơ luôn khao khát, lắng nghe sự hòa điệu giữa lòng người với tạo vật; một phong cách thơ hiện đại mà thấm đượm nhiều yếu tố cổ điển; giàu chất suy tưởng, triết lí. - Tràng giang là bài thơ xuất sắc, được in trong tập Lửa thiêng, rất tiêu biểu cho "nỗi buồn sông núi" của Huy Cận; trong đó hình ảnh tạo vật thiên nhiên thấm đẫm tâm trạng của cái tôi trữ tình, vừa tiêu biểu cho thời đại Thơ mới vừa phảng phất phong vị cổ điển. 	0,5

Câu	Ý	Nội dung	
	2.	Hình ảnh tạo vật thiên nhiên và tâm trạng của nhân vật trữ tình (4,5 điểm)	
		- Hình ảnh tạo vật thiên nhiên (1,5 điểm):	
		+ Hình ảnh trung tâm là dòng tràng giang - một tạo vật thiên nhiên trường cửu, vô	0,5
		biên, rọn ngợp với nỗi buồn mênh mang, bất tận.	
		+ Không gian thơ mở ra với tất cả các chiều hướng bao la, bát ngát của vũ trụ.	0,5
		+ Thiên nhiên quạnh vắng, vạn vật cách rời, chia lìa: sự vật nhỏ bé thì mong manh	0,5
		trôi dạt giữa mênh mông sóng nước; tạo vật to lớn thì trơ trọi, lạc lõng; không	
		gian chiều hôm thiếu vắng mọi âm thanh sự sống.	
		- Tâm trạng của nhân vật trữ tình (1,5 điểm):	
		+ Cái tôi cô đơn thấu cảm được sự nhỏ bé, bơ vơ trong vũ trụ rộng lớn.	0,5
		+ Cái tôi lạc lõng cảm thấy mình trôi dạt trong thời gian, lưu lạc trong dòng đời.	0,5
		+ Tâm trạng ẩn chứa nỗi sầu nhân thế, thời thế, vừa tiêu biểu cho cái tôi thời đại	0,5
		Thơ mới vừa mang khí vị Đường thi.	
		- Nghệ thuật (1,5 điểm):	
		+ Thể thơ thất ngôn trang nghiêm, cổ kính; thi liệu vừa mới mẻ vừa cổ điển.	0,5
		+ Phép đối ngẫu trong kết cấu, phép tương phản trong mô tả sự vật được sử dụng	0,5
		nhuần nhuyễn, linh hoạt.	
		+ Ngôn từ có sự phối thanh nhịp nhàng; hệ thống từ láy hòa hợp với nhịp thơ đăng	0,5
		đối tạo nên âm điệu trầm buồn, trôi chảy triền miên.	

Lưu ý chung: Thí sinh có thể làm bài theo những cách khác nhau, nhưng phải đảm bảo những yêu cầu về kiến thức. Trên đây chỉ là những ý cơ bản thí sinh cần đáp ứng; việc cho điểm cụ thể từng câu cần dựa vào bản hướng dẫn chấm kèm theo.